

SOTSIAALMINISTEERIUM

MTÜ Onkoloogika
kristel.leif@onkoloogika.ee

Teie 24.07.2026

Meie 31.08.2026 nr 1.5-1.1/1872-2

Vastus ühispöördumisele

Lugupeetud Kristel Leif, Luive Merilai ja Vahur Valvere

Täname teid ühispöördumise eest ning vabandame, et meie vastus on viibinud.

Oleme teiega ühel meelel, et patsientide ja neid esindavate organisatsioonide kogemus peab olema vähitõrje poliitika ja teenuste kujundamisel sisuliselt kaasatud. Teie organisatsioonidel on oluline roll vähipatsientide ja nende lähedaste vajaduste ja kogemuste esiletoomisel.

Mõistame ka teie muret selle pärast, et piiratud rahastus teeb professionaalse ja järjepideva töö korraldamise keeruliseks.

Toetame puudega ja kroonilise haigusega inimeste, sealhulgas vähipatsientide huvikaitset strateegilise partnerluse kaudu. Selle valdkonna strateegiline partner on Eesti Puuetega Inimeste Koda koos oma võrgustikuga. Aastatel 2027–2029 on partnerluse aastane lepingumaht 1,3 miljonit eurot. Selle rahastuse eesmärk on toetada üle-eestilist võrgustikutööd, sihtrühmade huvide esindamist ning liikmesorganisatsioonide sisulist kaasamist. Vähipatsientide huvikaitse on selles mudelis osa kroonilise haigusega inimeste üleriigilisest huvikaitsest.

Strateegilise partnerluse rahastus on seotud kokkulepitud eesmärkide, tegevuste ja mõõdetavate tulemustega. Uute teenuste ja arenduste väljatöötamist toetatakse Eestis üldjuhul tähtajaliste projektidena, kuna nende vajadused, sisu ja maht võivad ajas muutuda. Seetõttu ei ole me kavandanud 2027.a riigieelarvesse eraldi haiguspõhist strateegilise partnerluse meetet ega vähiühendustele eraldi püsivat tegevustoetust.

Mõistame, et selline lahendus ei vasta teie pöördumises tehtud ettepanekule. Otsuse taustaks on keeruline eelarveolukord, mille tõttu on tulnud vähendada strateegilise partnerluse rahastust tervikuna. Ka Eesti Puuetega Inimeste Koda ja tema võrgustiku aastane lepingumaht väheneb ligikaudu 10%. Seega ei ole tegemist konkreetset vähi- või patsiendiorganisatsioonide rahastamist puudutava otsusega, vaid riigi üldisest eelarveolukorrast tuleneva muudatusega.

Samas peame väga oluliseks, et patsiendiorganisatsioonide hääl oleks vähivaldkonna arendamisel jätkuvalt kuuldav. Patsiendiorganisatsioonide kaasamine jätkub nii vähitõrje juhtrühma kui ka Eesti Vähitõrje Võrgustiku ESTCAN kaudu. ESTCANi nelja-aastaseks tööks on ette nähtud 2,6 miljonit eurot ning selle eesmärkide hulka kuuluvad patsiendiorganisatsioonide võimestamine ja kodanikuühiskonna kaasamine. ESTCAN ei asenda huvikaitse rahastamist, kuid annab täiendava võimaluse kaasata patsiendiorganisatsioone vähitõrje tegevuskava elluviimisse.

Peame oluliseks jätkata teiega koostööd selgete rollide, eesmärkide ja realistlike ootuste alusel. Patsiendiorganisatsioonide panus täiendab, mitte ei asenda riigi ja tervishoiuteenuse osutajate vastutust tegevuskava elluviimise ning vajalike teenuste tagamise eest.

Täname teid veelkord koostöö ja panuse eest vähivaldkonna arendamisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maarjo Mändmaa
kantsler